

بررسی عوامل موثر بر امنیت اجتماعی زنان شاغل متاهل در دو محیط کار و خانواده در مراکز حمایتی معاونت امور اجتماعی بهزیستی شهر تهران در سال

۱۳۸۲

مریم منافی^۱

مشاوران: دکتر مصطفی اقلیما، دکتر امیر محمود حریرچی

چکیده:

پژوهش حاضر از نوع مطالعه پیمایشی - زمینه یابی است. هدف از این تحقیق، شناخت دیدگاه زنان شاغل متاهل در خصوص عوامل موثر بر امنیت اجتماعی آنان در دو محیط کار و خانواده است. نمونه آماری این تحقیق به تعداد ۲۶۰ نفر، از بین زنان شاغل متاهل در مراکز حمایتی معاونت امور اجتماعی بهزیستی شهر تهران، به روش نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای، انتخاب شدند. ابزار تحقیق، پرسش نامه محقق ساخته ای در قالب مقیاس لیکرت بود که در دو بخش شامل

۱- شناخت مشخصات مربوط به پایگاه شغلی

۲- شناخت عوامل موثر بر امنیت شغلی و عوامل موثر بر امنیت خانوادگی

از دیدگاه زنان شاغل متاهل تنظیم گردید. میانگین نمرات حاصل از عوامل موثر بر امنیت شغلی و نیز امنیت خانوادگی، امنیت اجتماعی را نتیجه می داد. جهت آزمون فرضیه های تحقیق از آزمون همبستگی کشتاوری پیرسون، تحلیل رگرسیون سه متغیری، ویل کاکسون، کروسکال - والیس و آزمون فرید من استفاده شد. آمار توصیفی، جداول توزیع فراوانی و نمودارهای مربوط نیز جهت گزارش یافته های تحقیق مورد استفاده قرار گرفت.

^۱ کارشناس ارشد مددکاری اجتماعی

نتایج تحقیق نشان داد که ازدیدگاه زنان شاغل متأهل موثرترین عوامل در امنیت شغلی، امنیت خانوادگی و در نتیجه امنیت اجتماعی آنان عبارتند از:

موثرترین عوامل اجتماعی	موثرترین عوامل در امنیت شغلی	موثرترین عوامل در امنیت خانوادگی
مشارکت مردان در انجام امور منزل	رضایت زناشویی	مشارکت مردان در انجام امور منزل
رضایت زناشویی	کارمندی رسمی در مقایسه با شرکتی یا قراردادی	رضایت زناشویی
کارمندی رسمی در مقایسه با شرکتی یا قراردادی	مشارکت مردان در انجام امور منزل	رضایت همسر از اشتغال زن

عواملی نیز از دیدگاه آنان، کمترین تاثیر را بر امنیت شغلی، امنیت خانوادگی و در نتیجه امنیت اجتماعی آنان داشت، عبارت بودند از:

عواملی که بر امنیت اجتماعی کمترین تاثیر را دارند	عواملی که بر امنیت شغلی کمترین تاثیر را دارند	عواملی که بر امنیت خانوادگی کمترین تاثیر را دارند
کارمند امور خدماتی بودن	کارمند امور خدماتی بودن	کارمند امور خدماتی بودن
همکاری بودن با همسر در محیط کاری واحد	همکاری بودن با همسر در محیط کاری واحد	همکاری بودن با همسر در محیط کاری واحد
بالارفتن سن	بالارفتن سن	بالارفتن سن

کلید واژه: زنان متأهل شاغل، امنیت اجتماعی، امنیت شغلی، امنیت خانوادگی

مقدمه

افزاینده مشارکت زنان در اجتماع، عرصه های گسترده ای را جهت کار و فعالیت آنان فراهم نموده است. این در شرایطی است که هنوز نگرش های مبتنی بر نقش مادری و همسری زن به قوت خود باقی است و برنامه ریزی جنسیتی در توانمندسازی زنان برای دستیابی به عدالت و برابری با مردان به توفیقی دست نیافته است. (شادی طلب، ۱۳۷۹)

اشتغال زنان در خارج از خانه موضوع جدیدی نیست. از زمانی که محیط کاری و خانوادگی زنان از یکدیگر جدا شد و ایشان برای کار و فعالیت به خارج از خانه رفتند، به موضوع اشتغال آنان با دیدگاه جدیدی نگریسته شد. اکنون بیش از دو دهه سال از زمانی که زن ها در قلمرو عمومی به تولید کالا و خدمات پرداختند، می گذرد. (گیوه چیان، ۱۳۸۰)

تغییرات ساختار اقتصادی - اجتماعی جوامع، نیاز به درآمد بیشتر برای تامین نیازمندی های خانواده و رشد

متاسفانه هنوز تعریف مناسبی از اشتغال زن در جامعه وجود ندارد. پدیده اشتغال زن بدنبال حرکات مختلف اقتصادی - اجتماعی جامعه رخ داده است. برخی از عوامل نشأت گرفته از این دگرگونی، امنیت و آرامش خانوادگی و شغلی زنان را دچار مخاطره نموده و بامشکلاتی مواجه ساخته است.

زنان شاغل متاهل به دلیل حضور در محیط کار و خانواده، فشارهای زیادی را به جهت بهره مندی از امنیت و آرامش مطلوب متحمل می گردند. بدیهی است که عوامل زیادی در ایجاد و تامین این امنیت نقش دارند. عواملی که گاه می توانند، در هر دو محیط کار و خانواده، نقش مشترکی را بر عهده بگیرند.

محقق جهت یافتن برخی عوامل موثر بر امنیت شغلی و امنیت خانوادگی، نظریه های جامعه شناختی و غیر جامعه شناختی مربوط به نقش زن در خانواده را مطالعه کرده و برخی عوامل موثر احتمالی را با توجه به نقش موثر فرهنگ حاکم بر جامعه، انتخاب نمود. مطرح نمودن برخی دیگر از عوامل و متاثر از یافته های تجربی و استنباطی در این زمینه بوده است.

پاشناخت این عوامل، ابزاری جهت سنجش دیدگاه زنان شاغل متاهل در خصوص میزان موثر دانستن عوامل مورد نظر بر امنیت شغلی و امنیت خانوادگی تهیه شده و در اختیار افراد نمونه آماری قرار گرفت. با انجام پژوهش پیش رو، میزان تاثیر هر عامل بر امنیت شغلی و امنیت خانوادگی و درکل امنیت اجتماعی مشخص گردید.

نگرشی که مبتنی بر جنسیت زنان و نه منزلت اکتسابی و توانایی های فکری شان می باشد. (گیوه چیان، ۱۳۸۰)

خروج زنان از منزل و شاغل شدن ایشان، مهمترین رویدادی است که در زندگی آنان رخ داده است. آنان در گذشته اغلب اوقات خود را در منزل و جهت انجام فعالیت های خانگی صرف می نمودند. در حالی که امروزه بخش عمده ای از فرصت های زمانی آن ها در محیط های اجتماعی و شغلی می گذرد، این واقعیت، باورهای سنتی را دچار تردید نموده است.

شاغل شدن زنان بر تعدد نقش های آنان که تاکنون به عنوان مادر و همسر ایفای نقش می کردند و اکنون با ورود به بازار کار و اشتغال در مشارکت اقتصادی - اجتماعی جامعه نیز دخالت دارند، افزوده و باجای گذاشتن اثرات قابل ملاحظه ای بر خانواده، تحولات اساسی در روابط، شکل و ترکیب آنان ایجاد نموده است. (جمشیدی، ۱۳۸۰)

در جوامع شهری، بروز این تغییرات با روند بیشتری به وقوع پیوسته است. دور شدن مادر از منزل، معطل ماندن وظایف خانوادگی، ایجاد فاصله در روابط و دوستانه مادر با همسر و فرزندان و... زمینه ساز احساس نگرانی و ناامنی در مادران شاغل شده و بر اضطراب آن ها در محیط منزل افزوده است. این در شرایطی است که زنان از شرایط چندان مطلوبی در محیط کاری خود نیز برخوردار نیستند. بدین ترتیب زنان شاغل به علت قبول مسئولیت های مضاعف اجتماعی و خانوادگی در محیط کار و خانواده همواره در معرض تنش و آسیب های روحی قرار دارند.

هدف کلی :

شناخت دیدگاه زنان شاغل متاهل درخصوص عوامل موثر بر امنیت اجتماعی آنان دردمحیط کار و خانواده

اهداف جزئی :

۱ - شناخت دیدگاه زنان شاغل متاهل در خصوص عوامل موثر بر امنیت اجتماعی آنان در محیط کار (امنیت شغلی)

۲ - شناخت دیدگاه زنان شاغل متاهل درخصوص عوامل موثر بر امنیت اجتماعی آنان در محیط خانواده (امنیت خانوادگی)

۳ - شناخت دیدگاه زنان شاغل متاهل درخصوص رابطه عوامل موثر بر امنیت شغلی و امنیت خانوادگی

طرح پژوهش :

این تحقیق از نوع پژوهش توصیفی - زمینه یابی می باشد. تحقیق پیمایشی - زمینه یابی روشی جهت بررسی ماهیت نگرش ها ، دیدگاه ها و باورداشت های مردم از طریق تجزیه و تحلیل پاسخ به پرسش هایی است که به دقت تدوین شده اند. (روزنبرگ و ویلی ، ۱۹۹۳)

در این تحقیق با استفاده از پرسش نامه محقق ساخته، دیدگاه زنان شاغل متاهل درخصوص عوامل موثر بر امنیت شغلی و امنیت خانوادگی و درکل امنیت اجتماعی مورد مطالعه قرار گرفته و نحوه تفکر آن ها در این زمینه و نیز میزان موثر بودن عواملی چون پایگاه شغلی ، مشارکت مرد در انجام امور منزل ، همکاری با همسر در محیط کاری واحد ، داشتن روابط دوستانه با همکاران

اداری ، رضایت همسر از اشتغال زن و رضایت از زندگی زناشویی به عنوان متغیر مستقل و امنیت شغلی و امنیت خانوادگی و امنیت اجتماعی به عنوان متغیر وابسته مشخص خواهد گردید.

جامعه مورد مطالعه :

جامعه آماری مورد نظر در این تحقیق ، زنان شاغل متاهل در مراکز حمایتی معاونت امور اجتماعی بهزیستی شهر تهران می باشند.

روش نمونه گیری :

نمونه گیری از جامعه آماری زنان شاغل متاهل در مراکز حمایتی معاونت امور اجتماعی بهزیستی شهر تهران به دلیل پراکندگی جامعه مذکور و پرجمعیت بودن آن به روش نمونه گیری خوشه ای چندمرحله ای ، صورت گرفت.

پس از انتخاب چهار منطقه شمال ، جنوب ، شرق و غرب در شهر تهران و مشخص نمودن تعداد مراکز و پرسنل موجود در این مناطق ، با در نظر گرفتن ۱۳۷۹ نفر جامعه آماری مورد نظر و ۴۲۰ نفر زنان شاغل نمونه آماری ، تعداد افراد انتخابی از هر منطقه به نسبت مشخص گردید. سپس با نمونه گیری تصادفی از مراکز مختلف مناطق تعیین شده ، نمونه مورد نظر از این مراکز گزینش شد.

جدول زیر دربرگیرنده ، اقدامات انجام گرفته جهت تعیین افراد نمونه آماری می باشد.

نمونه آماری مورد مطالعه	تعداد مراکز موجود در مناطق	پرستل زن موجود در مناطق	نسبت پرستل زن انتخابی	مراکز تعیین شده
شمال	۲۱	۳۴۸	۱۰۶	آمنه - قدوسی - سلمان - حبیب بن مظاهر - معصومی - امیدوار - ارشاد
شرق	۲۴	۳۷۹	۱۱۵	شهدای انقلاب - نواب صفوی - حر - شبیر - ولی عصر - دوازده فروردین - ملت دوست
غرب	۱۵	۲۳۷	۷۲	اردیخانی - ذوالفقاری - ترکمانی - آزادی - آسیه - غنی لو - اسماعیل محمدی
جنوب	۲۰	۴۱۵	۱۲۷	شهید خوینها - دولت آباد - فیاض بخش - بعثت - باهنر
جمع	۸۰	۱۳۷۹	۴۲۰	۲۶

پس از تدوین و تنظیم پرسش نامه ، تعداد ۳۳۰ نسخه در میان زنان شاغل متاهل در مراکز مختلف مناطق در نظر گرفته شده که به طور تصادفی انتخاب می گردیدند، توزیع شده و در پایان ۲۶۰ پرسشنامه پروتکمیل شده، جمع آوری گردید .

ابزار اندازه گیری :

قسمت دوم : شامل دو مجموعه سوال که نقش عواملی

ابزار مورد استفاده در این پژوهش پرسش نامه محقق ساخته ای می باشد که جهت بررسی دیدگاه زنان شاغل متاهل در خصوص عوامل موثر بر امنیت شغلی و نیز امنیت خانوادگی در دو قسمت ذیل تدوین گردیده است.

- عوامل مشترک عبارتند از: ۱- بالابودن سطح تحصیلات
 ۲- هماهنگی سطح تحصیلات بانوع فعالیت شغلی ۳-
 میزان حقوق دریافتی کارمندان ۴- هماهنگی میزان حقوق دریافتی باکاری که در شغل انجام می گیرد ۵- بالابودن سنوات خدمت ۶- کارمند رسمی بودن درمقایسه با پیمانی یا روزمزد ۷- کارمند رسمی بودن درمقایسه با

قسمت نخست : شامل مشخصات پرستلی زنان شاغل متاهل که در مجموع پایگاه شغلی آنان را نتیجه می دهد.

پس از اخذ معرفی نامه های لازم از دفتر آموزش دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، معاونت امور اجتماعی بهزیستی استان تهران، دفاتر معاونت امور اجتماعی هریک از مناطق شمال (شمیرانات)، شرق، غرب (تهران) و جنوب (شهرری) و نیز معرفی نامه های مربوط به هریک از مراکز حمایتی تعیین شده در مناطق مذکور، مراجعه جهت پروتکمیل نمودن پرسش نامه ها، توسط شخص محقق انجام گرفت.

پس از مشخص گردیدن تعداد زنان شاغل متاهل در هر مرکز که با همکاری مسئول امور اداری میسر می شد، به همان تعداد پرسش نامه در اختیار مسئول مربوط قرار گرفته و توضیحات لازم در خصوص پرنمودن قسمت نخست پرسش نامه (مشخصات پرسنلی) و قسمت دوم پرسش نامه که نقش عوامل مشترکی را بر امنیت شغلی و امنیت خانوادگی، از دیدگاه زنان شاغل متاهل، می سنجد، داده می شد.

پس از مراجعه به مراکز جهت تحویل پرسش نامه ها، تک تک نسخه ها بازبینی شده و موارد ناقص، در صورتی که امکان تکمیل نمودن آنها وجود نداشت، حذف می گردید. بدین ترتیب از ۳۳۰ پرسش نامه ای که در بین مراکز حمایتی مناطق شمال، جنوب، شرق، غرب شهر تهران توزیع شد، ۲۶۰ پرسش نامه پروتکمیل شده، جهت استخراج و تجزیه و تحلیل داده های آماری آماده گردید.

روش های آماری جهت تجزیه و تحلیل داده ها:

جهت آزمون فرضیه ها و نیز گزارش یافته های جانبی تحقیق، از روش های آماری مختلفی استفاده گردید.

شرکتی یا قراردادی ۸ - شغل مدیریت یا سرپرستی ۹ - شغل تخصصی و یا کارشناسی در مقایسه با کارمند امور اداری ۱۰ - کارمندان امور خدماتی ۱۱ - بالارفتن سن ۱۲ - همکاری بودن با همسر در محیط کاری واحد ۱۳ - مشارکت مردان در انجام امور منزل ۱۴ - داشتن روابط دوستانه با همکاران اداری ۱۵ - رضایت همسر از اشتغال زن ۱۶ - رضایت از زندگی زناشویی.

عوامل مطرح در بخش نخست به عنوان مشخصات پرسنلی و نیز ۱۶ عاملی که در بخش دوم پرسش نامه، میزان موثر بودن آن ها بر امنیت شغلی و امنیت خانوادگی به طور جداگانه، از دیدگاه زنان شاغل متاهل مورد سوال قرار گرفته بود، هر دو از نظریه ها و منابع جامعه شناختی و غیر جامعه شناختی مربوط به نقش زنان شاغل در خانواده و نیز یافته های تجربی موجود در این زمینه، با توجه به فرهنگ حاکم بر جامعه، استخراج گردید.

منابع جامعه شناختی مورد استفاده عبارتند از: الف - نظریه های جامعه شناسی نقش ها شامل (نظریه پارسنز، نظریه شبکه، فرضیه خانواده دوگانه شغلی) ب - تئوری تقسیم کار جنسی دورکیم ج - نظریه خانواده متقارن د) دیدگاه مارکسیستی از جمله نظریه های فمینیستی، الف - نظریه های غیر جامعه شناختی استفاده شده عبارت است از: الف - تئوری های نئوکلاسیک ب - تئوری جنسیتی شامل (نظریه قشر بندی جنسیتی راندل کالینز، نظریه قشر بندی جنسیتی جانت چفر) ج - نظریه های نقش اقتصادی د - مدل کسب جایگاه.

روش اجرا:

۱ - آزمون آماری ضریب همبستگی گشتاوری پیرسون

۲ - آزمون آماری تحلیل رگرسیون سه متغیری

۳ - آزمون آماری کروسکال - والیس

الف - بررسی فرضیه ها و گزارش نتایج آزمون

های آماری انجام شده :

فرضیه ۱) ازدیدگاه زنان شاغل متأهل ، بین عوامل موثر بر امنیت شغلی و عوامل موثر بر امنیت خانوادگی رابطه وجود دارد.

جهت آزمون این فرضیه از آزمون آماری ضریب همبستگی گشتاوری پیرسون، استفاده گردید. ضریب همبستگی به دست آمده برابر با ۰/۵۷۵ بوده که در سطح $P=0/000$ معنادار می باشد. از آنجا که P محاسبه شده ، کوچکتر از ۱٪ می باشد، لذا با درجه اطمینان ۹۹ درصد می توان عنوان نمود که از دیدگاه زنان شاغل متأهل ، بین عوامل موثر بر امنیت شغلی و عوامل موثر بر امنیت خانوادگی رابطه معنا دار وجود دارد. لذا درستی این فرضیه مورد تایید می باشد.

فرضیه ۲) ازدیدگاه زنان شاغل متأهل ، عوامل موثر بر امنیت خانوادگی درمقایسه با عوامل موثر بر امنیت شغلی ، در صد بیشتری ازواریانس امنیت اجتماعی را تبیین می کند.

برای آزمون فرضیه فوق از روش تحلیل رگرسیون سه متغیری استفاده گردید. براساس نتایج حاصل ، عوامل موثر بر امنیت خانوادگی با ضریب تعیین (۰/۸۱) درمقایسه با عوامل موثر بر امنیت شغلی با ضریب تعیین

(۰/۱۹) درصد بیشتری ازواریانس امنیت اجتماعی را تبیین می نماید. ازسویی دیگر مقدار F محاسبه شده ($F = ۱۱۰۱/۵۹۱$) در سطح ۰/۰۰۱ معنادار بوده و لذا می توان عنوان نمودند، سهم عوامل موثر بر امنیت خانوادگی زنان شاغل متأهل درتبیین امنیت اجتماعی به طور معناداری بیشتر از سهم عوامل موثر بر امنیت شغلی می باشد.

فرضیه ۳: دیدگاه زنان شاغل متأهل دارای پایگاه های شغلی مختلف، درخصوص نقش عوامل موثر بر امنیت شغلی متفاوت است.

جهت آزمون این فرضیه از روش آماری کروسکال - والیس استفاده گردید. این آزمون تفاوت میانگین رتبه ۱۳ عامل موثر از مجموع ۱۶ عامل موثر بر امنیت شغلی را ، ازدیدگاه زنان شاغل متأهلی که پایگاه های شغلی مختلف دارند ، معنادار نشان نداد. بدین معنی که زنان دارای پایگاه شغلی پائین ، متوسط و بالا، از مجموع ۱۶ عامل موثر ، نقش ۱۳ عامل را بر امنیت شغلی یکسان برآورد نموده اند. آزمون کروسکال - والیس تنها تاثیر سه عامل را ازدیدگاه زنان شاغل متأهلی که در سطوح مختلف پایگاه شغلی قرار دارند، بر امنیت شغلی ، معنادار نشان داد.

۱ - با توجه به سطح معناداری ($p = ۰/۰۱۸$) و مقایسه میانگین رتبه افراد در سه سطح پایگاه شغلی، کارمندان زن متأهلی که پایگاه شغلی متوسط دارند ، بیش از آنانی که در سطوح پائین و بالای پایگاه شغلی قرار گرفته اند ، عامل کارمند رسمی بودن درمقایسه با پیمانی یا روزمزد را بر امنیت شغلی خود موثر می دانسته اند.

۲- باتوجه به سطح معناداری ($P = 0/001$) مقایسه میانگین رتبه افراد درسه سطح پایگاه شغلی، کارمندان زن متاهلی که پایگاه شغلی پایین دارند، بیش از آنان که

۳- باتوجه به سطح معناداری ($P = 0/110$) و مقایسه میانگین رتبه افراد درسه سطح پایگاه شغلی، کارمندان زن متاهلی که پایگاه شغلی متوسط دارند، بیش از آنان که

ملاک آزمون آماری (کروسکال - والیس)	میانگین رتبه ای		شاخص های آماری
			سطوح پایگاه شغلی عوامل موثر بر امنیت شغلی
Chi-square = 8/006 Df = 2 P = 0/018	129/92	پائین	کارمند رسمی درمقایسه با پیمانی یا روزمزد
	140/87	متوسط	
	111/99	بالا	
Chi-square = 15/106 Df = 2 P = 0/001	141/72	پائین	کارمند رسمی درمقایسه با شرکتی یا قراردادی
	122/68	متوسط	
	108/52	بالا	
Chi-square = 9/058 Df = 2 P = 0/011	104/94	پائین	داشتن روابط دوستانه با همکاران اداری
	144/97	متوسط	
	122/14	بالا	

درسطوح متوسط و بالای پایگاه شغلی قرارگرفته اند، عامل کارمند رسمی بودن درمقایسه با شرکتی یا قراردادی رادرامنیت شغلی موثر می دانند. داشتن روابط دوستانه با همکاران اداری رابرامنیت شغلی خود موثر دانسته اند.

جهت آزمون این فرضیه ازروش آماری کروسکال - والیس استفاده گردید. این آزمون تفاوت میانگین رتبه 15 عامل رازمجموع 16 عامل موثر برامنیت خانوادگی،

فرضیه 4: دیدگاه زنان شاغل متاهل دارای پایگاه های شغلی مختلف، درخصوص نقش عوامل موثر برامنیت خانوادگی متفاوت است.

۱ - باتوجه به سطح معناداری ($P = 0/04$) و مقایسه میانگین رتبه افراد درسه سطح پایگاه شغلی، کارمندان زن متاهلی که پایگاه شغلی بالا دارند، بیش از آنانی که در سطوح پائین و متوسط پایگاه شغلی قرار گرفته اند، عامل بالا بودن سطح تحصیلات را بر امنیت خانوادگی خود موثر دانسته اند.

از دیدگاه زنان شاغل متاهلی که پایگاه های شغلی مختلف دارند، معنادار نشان نداد. بدین معنی که زنان دارای پایگاه شغلی پائین، متوسط و بالا، از مجموع ۱۶ عامل، نقش ۱۵ عامل را بر امنیت خانوادگی یکسان برآورد نموده اند. آزمون کروسکال - والیس تنها تاثیر عامل بالا بودن سطح تحصیلات را از دیدگاه زنان شاغل متاهلی که در سطوح مختلف پایگاه شغلی قرار دارند، بر امنیت خانوادگی، معنادار نشان داد.

- رضایت زناشویی رابه طور مشترک، از جمله موثرترین عوامل تاثیر گذار بر امنیت شغلی و امنیت خانوادگی عنوان نموده اند.

از سوی دیگر براساس نتایج آزمون مذکور، سه عاملی که از دیدگاه زنان شاغل متاهل، کمترین تاثیر را بر امنیت شغلی و امنیت خانوادگی آنان دارد، یکسان بوده و عوامل ۱- کارمند امور خدماتی بودن ۲- همکاری بودن با همسر در محیط کاری واحد ۳- بالا رفتن سن را شامل می گردد. بدین ترتیب، زنان شاغل متاهل، عوامل یکسانی را بر امنیت شغلی و امنیت خانوادگی به میزان زیاد و کم، موثر دانسته اند. این امر، دلالت بر وجود رابطه بین عوامل موثر بر امنیت شغلی و عوامل موثر بر امنیت خانوادگی دارد.

درفرضیه دو، عنوان شده که از دیدگاه زنان شاغل متاهل عوامل موثر بر امنیت خانوادگی در مقایسه با عوامل موثر بر امنیت شغلی، درصد بیشتری از واریانس امنیت اجتماعی را تبیین می نماید. بدین معنی که عوامل موثر

بحث و نتیجه گیری:

درفرضیه نخست، به وجود رابطه بین عوامل موثر بر امنیت شغلی و عوامل موثر بر امنیت خانوادگی، از دیدگاه زنان شاغل متاهل پرداخته شد. ضریب همبستگی گشتاوری پیرسون به دست آمده، در سطح ($p = 0/000$) معنادار بوده و لذا با درجه اطمینان ۹۹ درصد می توان عنوان نمود که رابطه معنادار بین عوامل موثر بر امنیت شغلی و عوامل موثر بر امنیت خانوادگی، از دیدگاه زنان شاغل متاهل، حاصل شانس و تصادف نبوده، بلکه حاکی از یک رابطه واقعی در جامعه آماری مورد نظر می باشد. نگاهی به نتایج آزمون آماری ویل کاکسون، مبنی بر میزان موثر بودن عوامل مشترک بر امنیت شغلی و امنیت خانوادگی، نشان می دهد که زنان شاغل متاهل از مجموع ۱۶ عامل، ۸ عامل را به میزان یکسان بر امنیت شغلی و امنیت خانوادگی مؤثر دانسته اند.

نتایج آزمون فرید من نیز نشان می دهد که زنان شاغل متاهل، دو عامل ۱- مشارکت مردان در انجام امور منزل ۲

۳ - ارائه خدمات بهداشتی ، درمانی و مراقبت های پزشکی به صورت بیمه و غیره و نیز برخورداری از حقوق بازنشستگی ، ازکارافتادگی ، بی سرپرستی ، پیری ، حوادث و سوانح برای تمام زنان شاغل متاهلی که درسطوح مختلف پایگاه شغلی به انجام وظیفه مشغولند .

۴ - بهبود شرایط عمده کاربری زنان شاغل متاهل چون کاهش سنوات خدمت و سن بازنشستگی .

۵ - دایر نمودن جلساتی جهت آموزش صحیح روابط زناشویی و حل مشکلات زناشویی زنان شاغل متاهل در طی دوره های مختلف در سازمان های اداری .

۶ - فرهنگ سازی جهت فراگیر شدن مشارکت مردان در انجام امور منزل به عنوان یک نقش مشترک برای زنان و مردان از طریق رسانه های جمعی چون مطبوعات ، برنامه های رادیویی و تلویزیونی ، کتب درسی دوره های مختلف تحصیلی ، فیلم های سینمایی و ... و درادارات از طریق توزیع بروشور های داخلی مبنی بر تبلیغ و ترویج این امر ، انتخاب مردان نمونه بانظرخواهی از زنان و تاکید بر امر مشارکت و همیاری مردان و زنان در انجام امور مختلف .

۷ - تامین سطح متناسب معاش و تضمین آن برای نیروی کار زنان در سطحی برابر با مردان در همان رده شغلی .

۸ - دایر نمودن دفاتر مددکاری و مشاوره در ادارات بهزیستی هریک از مناطق چهارگانه شهر تهران ، جهت ارائه خدمات لازم به افراد مراجعه کننده و به ویژه کارمندان مراکز حمایتی معاونت امور اجتماعی .

برامنیت خانوادگی درمقایسه با عوامل موثر برامنیت شغلی ، سهم بیشتری درتبیین امنیت اجتماعی زنان شاغل متاهل برعهده دارند .

نتایج حاصل از اجرای آزمون فریدمن ، منبى برمقایسه نمره میانگین رتبه عوامل موثر برامنیت شغلی و امنیت خانوادگی و امنیت اجتماعی درجداول الف ، ب و ج مربوط به بخش یافته های جانبی ، نشان داد که زنان شاغل متاهل ، دو عامل ۱ - مشارکت مردان درانجام امور منزل و ۲ - رضایت زناشویی رادرهروبخش امنیت خانوادگی و امنیت اجتماعی به عنوان موثرترین عوامل ایجادکننده امنیت خانوادگی و امنیت اجتماعی ، با اولویت ۱ و ۲ ، بیان نموده اند .

رضایت زناشویی دربخش امنیت شغلی به عنوان نخستین عامل تاثیرگذار و مشارکت مردان درانجام امور منزل به عنوان سومین عامل تاثیرگذار مورد توجه قرار گرفته است .

پیشنهادات کاربردی :

۱ - فراهم نمودن امکانات جهت ادامه تحصیل زنان شاغل متاهل و تشویق آنان به مطالعه ، موافقت بااموریت های آموزشی و مرخصی های تحصیلی آنان ، جهت ایجاد انگیزه لازم .

۲ - ارتقاء وضعیت استخدامی نیروهای قراردادی ، مشارکتی ، روزمزد و پیمانی و ایجاد فرصت های اجتماعی از طریق اجرای آزمون های استخدامی فراگیر ، جهت جذب نیروهای درون سازمانی .

پیشنهادهای پژوهشی:

- ۱ - ساخت پرسش نامه ای مبنی بر سنجش احساس امنیت اجتماعی زنان شاغل متاهل .
 - ۲ - بررسی و شناخت میزان تاثیر گذاری هریک از عواملی که در این پژوهش به عنوان موثرترین و کم اثرترین عامل از دیدگاه زنان شاغل متاهل مطرح گردیده اند، بر احساس امنیت اجتماعی آنان .
 - ۳ - در نظر گرفتن عواملی دیگری به عنوان متغیر های مستقل و شناخت میزان تاثیر آن عوامل بر امنیت شغلی ، امنیت خانوادگی و امنیت اجتماعی زنان شاغل متاهل .
 - ۴ - شناخت عوامل موثر بر امنیت اجتماعی مردان شاغل متاهل در محیط کار و خانواده و مقایسه نتایج آن با یافته های حاصل از پایان نامه مذکور، جهت دستیابی به ساختار جامعی از عوامل موثر بر امنیت اجتماعی زنان و مردان متاهل کارمند در محیط کار و خانواده .
- محدودیت ها:

- ۱- کمبود منابع و مدارک لاتین جهت تهیه پرسشنامه ای کامل .
- ۲- نبود آمار دقیقی از تعداد زنان شاغل متاهل در مراکز حمایتی معاونت امور اجتماعی (بهبودی) شهر تهران در دفتر آمار و کامپیوتر بهزیستی استان تهران .
- ۳- محدود بودن جامعه آماری به زنان شاغل متاهل ، در مراکز حمایتی معاونت امور اجتماعی بهزیستی شهر تهران .

- ۴- یافت نشدن پیشینه ای از منابع لاتین در خصوص عوامل موثر بر امنیت اجتماعی به معنای احساس و حالتی که در فرد ایجاد می گردد و نه خدمات و امکاناتی که به وی عرضه می شود .

منابع:

- ۱- آبوت ، پاملا و والاس ، کتر (۱۳۸۰) ، جامعه شناسی زنان ، منیژه نجم عراقی ، تهران ، نشر نی .
- ۲- آقابخشی ، علی (۱۳۷۲) ، فرهنگ علوم سیاسی ، تهران ، مرکز اطلاعات و مدارک علمی .
- ۳- اسدخانی ، فریبا (۱۳۷۸) ، ارتباط بین نقش جنسیتی و شیوه های مقابله با استرس در زنان متاهل شاغل در شهر تهران ، پایان نامه تحصیلی کارشناسی ارشد ، دانشگاه الزهراء ، دانشکده روان شناسی و علوم تربیتی .
- ۴- اسفراجانی ، یحیی (۱۳۵۳) ، روان شناسی صنعتی ، تهران ، انتشارات دهخدا .
- ۵- اسلون فیدر ، شرلی (۱۳۷۷) ، بار سنگین زنان شاغل ، مینا اعظامی ، تهران ، نشر البرز .
- ۶- اسمعیل زاده ، سیمین (۱۳۸۱) ، حقوق انسانی زنان و بازار کار ، نشریه اصلاح و تربیت ، شماره ۱۲ و ۱۱ .
- ۷- افتخاری ، اصغر (۱۳۸۰) ، ساخت اجتماعی امنیت ، فصلنامه دانش انتظامی ، شماره ۳ .
- ۸- افشارنیا ، زهرا (۱۳۵۷) ، زن و رهایی از تولید ، تهران ، انتشارات پیشگام .
- ۹- اقلیما ، مصطفی (۱۳۸۰) ، بررسی مسایل و آسیب های خانواده و راه های برخورد با آن ، تهران ، انتشارات دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی .

- ۲۱- چالمرز، آلن (۱۳۸۰). چپستی علم، سعید زیبا کلام، تهران، انتشارات سمت.
- ۲۲- چلبی، مسعود (۱۳۷۵)، جامعه شناسی نظم: تشریح و تحلیل نظری نظم اجتماعی، تهران، انتشارات نی.
- ۲۳- خسروی، زهره (۱۳۷۸)، نقش تاهل و اشتغال بر خود پنداره زنان ایرانی، مجموعه مقالات همایش «زن دریافته های نوین پژوهشی»، تهران، پژوهشکده زنان دانشگاه الزهراء.
- ۲۴- دانش، پروانه (۱۳۷۱)، بررسی اشتغال مادران کارمند و تاثیر آن بر هم قدرت و تصمیم گیری در خانواده امروز (تحقیق در سازمان بهزیستی)، پایان نامه تحصیلی کارشناسی ارشد، دانشگاه تهران، دانشکده علوم اجتماعی.
- ۲۵- دورانت، ویل (۱۳۷۷)، لذات فلسفه، عباس زریاب، تهران، انتشارات علمی و فرهنگی.
- ۲۶- دورکیم، امیل (۱۳۵۹)، تقسیم کار اجتماعی، حسن حبیبی، تهران، انتشارات قلم.
- ۲۷- دهخدا، اکبر (۱۳۳۷)، فرهنگ دهخدا، تهران، دانشگاه تهران.
- ۲۸- رامیس گولیو، کلارا (۱۳۶۶)، زنان ایرانی و راه و رسم زندگی آنان، اسدا... آزاد، مشهد، معاونت فرهنگی آستان قدس رضوی.
- ۲۹- راوودراد، اعظم (۱۳۷۹)، فراتحلیلی بر نقش زن در توسعه با استفاده از نتایج گذشته، تهران، موسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی دانشگاه تهران.
- ۳۰- روزنامه ابرار (۱۳۷۷)، بازتاب اشتغال زنان در کانون خانواده، تاریخ ۷۷/۱۲/۴.
- ۱۰- اقلیما، مصطفی (۱۳۸۱)، امنیت اجتماعی در سایه امنیت سیاسی و اقتصادی، روزنامه خراسان، شماره ۳۲۱۲.
- ۱۱- اک برن، نیم کف (۱۳۵۷)، زمینه جامعه شناسی، امیر حسین آریان پور، تهران، انتشارات دهخدا.
- ۱۲- انکر، ریچارد و هین، کاترین (۱۳۶۵)، تئوری های نابرابری جنسیتی، پروین رئیسی فرد، تهران، انتشارات روشنگران.
- ۱۳- ایاضی، ملیحه (۱۳۷۰)، بررسی تفاوت های موجود بین زن و مرد از جنبه فیزیولوژی، روانی و اجتماعی، پایان نامه تحصیلی کارشناسی، دانشگاه الزهراء، دانشکده روان شناسی.
- ۱۴- بادم، روزن (۱۳۶۷)، خانواده به منزله ساختاری در مقابل جامعه، تهران، انتشارات دهخدا.
- ۱۵- بشریه، حسین (۱۳۷۲)، جامعه شناسی سیاسی، تهران، انتشارات نی.
- ۱۶- بیرو، آلن (۱۳۶۷)، فرهنگ علوم اجتماعی، باقر ساروخانی، تهران، انتشارات کیهان.
- ۱۷- پورقاسم، شهلا (۱۳۸۱)، بررسی وضعیت و مشکلات اشتغال زنان دارای تحصیلات عالی جویای کار در شهر تهران، پایان نامه تحصیلی کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت مدرس، دانشکده علوم انسانی.
- ۱۸- جاراللهی، عذرا (۱۳۷۲)، تاریخچه اشتغال زن در ایران، فصلنامه علوم اجتماعی، شماره ۳ و ۴.
- ۱۹- جغتایی، محمد تقی (۱۳۸۱)، دستیابی به امنیت اجتماعی، روزنامه بنیان، شماره ۳۱۲.
- ۲۰- جمشیدی، فخری (۱۳۸۱)، ضرورت اجتماعی اشتغال زن، مجله کار و جامعه، شماره ۴۶.

- ۳۱- روزنامه همشهری (۱۳۸۱)، چند نقش بودن زنان سرپرست خانوار، شماره ۲۸۲۴.
- ۳۲- روزنامه همشهری (۱۳۸۱)، رفع موانع نامرئی اشتغال زنان، شماره ۲۸۲۳.
- ۳۳- روی، ماریا (۱۳۷۷)، زنان کتک خورده، مهدی قراچه داغی، تهران، انتشارات علمی.
- ۳۴- ریتزر، جرج (۱۳۶۷)، نظریه های جامعه شناسی در دوران معاصر، محسن ثلاثی مجرد، تهران، انتشارات علمی.
- ۳۵- رئیسی سرتشیزی، امرا.. (۱۳۸۰)، خشونت علیه زنان و عوامل موثر بر آن (مطالعه موردی در شهرستان شهرکرد)، پایان نامه تحصیلی کارشناسی ارشد، دانشگاه تهران، دانشکده علوم اجتماعی.

1. collins,Randall (1975), **conflicts sociology : toward and explantory science**, Newyork Academic, 225.
2. Edgell , s (1980) , **Middle -class couples** , London.
3. Hoffman , lois wladis (1974), **working mothers**, sanfran cisco.
4. Hunt,p(1980), **Gender and class consciousness**, london.
5. **Http:// www. Colorado .edv/conflictfull-text -search.**
6. Judah,matras (1984),**social ineqvality , stratification , mobility** , Newjersey,81.
7. Kabeer,Naila (1995), **Reversed realities :Gender hierarchies in development thought** , Newyork:verso, 17.
8. Moghadam ,valentine (1990) , **Gender , development poverty,toward equality and empowerment** , Helsink , The united Nation's university publication;25.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

رتال جامع علوم انسانی